Spis treści

Wykaz skrótów 19

Część I
Prawo autorskie i prawa pokrewne

Rozdział I
Źródła prawa autorskiego. Rola Trybunału Sprawiedliwości w kształtowaniu wykładni norm prawa autorskiego 31
1. Źródła prawa autorskiego 31
2. Prawo autorskie w ujęciu międzynarodowym 33
   2.1. Konwencja berneńska 33
   2.2. Konwencja rzymska 36
   2.3. Porozumienie TRIPS 38
   2.4. Traktat WIPO o prawie autorskim 39
   2.5. Traktat WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach 40
3. Prawo autorskie w Unii Europejskiej 42
   3.1. Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej 44
   3.2. Karta praw podstawowych Unii Europejskiej 48
   3.3. Dyrektywy a polskie prawo autorskie 49
   3.4. Rola Trybunału Sprawiedliwości w kształtowaniu wykładni norm prawa autorskiego 51
4. Prawo autorskie w Polsce 54
   4.1. Prawo autorskie w ujęciu historycznym 54
   4.2. Pojęcie, systemy, modele i zasady prawa autorskiego 57
      4.2.1. Pojęcie prawa autorskiego 57
      4.2.2. Systemy prawa autorskiego 58
      4.2.3. Modele prawa autorskiego 58
      4.2.4. Zasady prawa autorskiego 59
5. Literatura 61
6. Wybrane orzeczenia sądowe 62

Rozdział II
Utwór jako przedmiot prawa autorskiego 64
1. Źródła prawa 64
2. Pojęcie utworu w prawie polskim 65
3. Pojęcie utworu w prawie unijnym 66
   3.1. Własna intelektualna twórczość jako przesłanka uznania wytworu intelektualnego za utwór 67

4. Przesłanki uznania wytworu intelektualnego za utwór ... 69
4.1. Działalność twórcza (oryginalność) ... 69
4.1.1. Inne cechy działalności twórczej ... 71
4.1.2. Subiektywna nowość ... 72
4.2. Indywidualność ... 72
4.3. Utwór jako rezultat pracy człowieka ... 74
4.4. Ustalenie utworu ... 75
5. Katalog utworów w świetle prawa autorskiego ... 77
6. Okoliczności niemające znaczenia dla kwalifikacji danego wytworu jako utworu ... 82
7. Brak ochrony idei, procedur i metod ... 83
8. Wyłączenie wybranych kategorii wytworów intelektu spod prawa autorskiego ... 84
8.1. Akty normatywne lub ich urzędowe projekty ... 85
8.2. Urzędowe dokumenty, materiały, znaki i symbole ... 86
8.3. Opisy patentowe i ochronne ... 88
8.4. Proste informacje prasowe ... 89
9. Literatura ... 89
10. Wybrane orzeczenia sądowe ... 91

Rozdział III
Podmiot praw autorskich. Rodzaje utworów ... 92
1. Źródła prawa ... 92
2. Twórca jako podmiot prawa autorskiego ... 92
3. Inne niż twórca podmioty autorskich praw majątkowych ... 95
4. Rodzaje utworów ... 97
4.1. Utwór zależny ... 98
4.2. Utwór inspirowany ... 102
4.3. Utwór współautorski ... 103
4.4. Utwór połączony ... 107
4.5. Utwór zbiorowy ... 109
4.6. Utwór pracowniczy ... 112
5. Literatura ... 117
6. Wybrane orzeczenia sądowe ... 118

Rozdział IV
Autorskie prawa osobiste ... 120
1. Źródła prawa ... 120
2. Ochrona autorskich praw osobistych w prawie międzynarodowym ... 120
3. Pojęcie i cechy autorskich praw osobistych ... 122
4. Autorskie prawa osobiste a prawa do dóbr osobistych prawa cywilnego ... 124
5. Autorskie prawa osobiste wynikające z art. 16 pr. aut. ... 125
5.1. Prawo do autorstwa utworu ... 126
5.2. Prawo do oznaczenia utworu nazwiskiem lub pseudonimem albo do udostępniania go anonimowo ... 127
5.3. Prawo do integralności utworu ... 127
5.3.1. Prawo do nienaruszalności treści i formy utworu ... 128
5.3.2. Zmiany spowodowane oczywistą koniecznością, którym twórca nie miałby słusznej podstawy się sprzeciwić ... 130
5.3.3. Prawo do rzetelnego wykorzystania utworu ... 131
5.4. Prawo do decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności ... 131

5.5. Prawo do nadzoru nad sposobem korzystania z utworu 132
6. Autorskie prawa osobiste wynikające z innych przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych 134
6.1. Prawo dostępu do dzieła 134
6.2. Prawa twórcy w przypadku podjęcia decyzji o zniszczeniu oryginalnego egzemplarza utworu plastycznego 135
6.3. Prawo odstąpienia od umowy lub jej wypowiedzenia ze względu na istotne interesy twórcy 136
7. Literatura 137
8. Wybrane orzeczenia sądowe 139

Rozdział V
Autorskie prawa majątkowe. Ograniczenia treści autorskich praw majątkowych 140
1. Źródła prawa 140
2. Pojęcie i cechy autorskich praw majątkowych 141
3. Treść autorskich praw majątkowych 142
3.1. Prawo do korzystania z utworu 142
3.2. Prawo do rozporządzania utworem 143
3.3. Prawo do wynagrodzenia za korzystanie z utworu 143
4. Pola eksploatacji oraz kryteria ich wyodrębniania 143
5. Prawo do publicznego udostępnienia utworów w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości 145
6. *Droit de suite* i opłaty renumeracyjne 147
6.1. *Droit de suite* 147
6.2. Opłaty renumeracyjne 149
7. Czas trwania autorskich praw majątkowych 152
8. Dziedziczenie autorskich praw majątkowych do utworu 154
9. Dozwolony użytek chronionych utworów – pojęcie, istota i rodzaje 156
10. Dozwolony użytek osobisty 158
10.1. Przesłanki dopuszczalności korzystania z utworu w ramach dozwolonego użytku osobistego 158
10.2. Wyłączenia z dozwolonego użytku osobistego 159
11. Dozwolony użytek publiczny 160
11.1. Prawo cytatu 161
11.1.1. Przesłanki i cele dozwolonego cytatu 161
11.1.2. Parodia, pastisz i karykatura 164
11.1.3. Niezamierzone włączenie utworu do innego utworu 164
11.2. Dozwolony użytek w celach dydaktycznych i naukowych 165
11.3. Dozwolony użytek na rzecz bibliotek, muzeów, archiwów i szkół 166
11.4. Publiczne odtwarzanie programu radiowego lub telewizyjnego 168
11.5. Przedruk i sprawozdania o aktualnych wydarzeniach 171
11.6. Inne formy dozwolonego użytku publicznego 173
11.6.1. Tymczasowe zwielokrotnianie utworu 174
11.6.2. Utrwalanie utworów przez organizacje radiowe i telewizyjne (nagrania efemeryczne i archiwalne) 175
11.6.3. Dozwolony użytek utworów podczas ceremonii religijnych i oficjalnych uroczystości 176
11.6.4. Dozwolony użytek utworów plastycznych (prawo wystawiania utworu plastycznego, korzystanie z utworów w związku z odbudową lub naprawą sprzętu) 176

11.6.5. Dozwolony użytek w zakresie rozpowszechniania utworu 178
11.6.6. Korzystanie z utworów dla dobra osób niepełnosprawnych 179
11.6.7. Korzystanie z utworów dla celów bezpieczeństwa publicznego i na potrzeby postępowań 180
11.6.8. Korzystanie z utworów w celu reklamy wystawy lub publicznej sprzedaży 181
11.6.9. Korzystanie z utworów w związku z prezentacją lub naprawą sprzętu 182
12. Obowiązki związane z korzystaniem z utworów w ramach dozwolonego użytku ... 182
13. Granice dozwolonego użytku 183
14. Literatura 184
15. Wybrane orzeczenia sądowe 187

Rozdział VI
Umowy autorskoprawne 189
1. Źródła prawa 189
2. Umowy autorskoprawne – uwagi ogólne 189
3. Zasada wolności kontraktowej i jej ograniczenia w prawie autorskim 190
3.1. Zasada specyfikacji w umowie pól eksploatacji utworu 191
3.2. Zakaz obejmowania umową nieznanych w chwili jej zawierania pól eksploatacji utworu 194
3.3. Zakaz zawierania umów w części dotyczącej wszystkich utworów lub wszystkich utworów określonego rodzaju tego samego twórcy mających powstać w przyszłości 194
3.4. Zakaz zbycia i zrzeczenia się prawa do wynagrodzenia 194
3.5. Nakaz zawierania umów przenoszących autorskie prawa majątkowe i umów licencyjnych wyłącznych w formie pisemnej pod rygorem nieważności 195
4. Umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych 195
4.1. Pojęcie i charakter umowy o przeniesienie autorskich praw majątkowych ... 195
4.2. Forma i treść umowy o przeniesienie autorskich praw majątkowych 196
4.3. Przejście praw a pola eksploatacji 196
5. Umowa wydawnicza 197
6. Umowa licencyjna 198
6.1. Pojęcie i charakter prawny umowy licencyjnej 199
6.2. Treść umowy licencyjnej oraz jej zakres terytorialny i czasowy 200
6.3. Strony umowy licencyjnej 201
6.4. Rodzaje licencji 202
6.4.1. Licencja niewyłączna 202
6.4.2. Licencja wyłączna 203
6.5. Sublicencja 204
7. Literatura 205
8. Wybrane orzeczenia sądowe 206

Rozdział VII
Regulacje szczególne w odniesieniu do programów komputerowych i utworów audiowizualnych 207
1. Źródła prawa 207
2. Pojęcie i elementy programu komputerowego 208
2.1. Elementy twórcze programu komputerowego 209
2.2. Elementy nietwórcze programu komputerowego 210

2.3. Ochrona interfejsów ... 211
3. Zasady autorskoprawnej ochrony programów komputerowych ... 212
4. Podmiot praw autorskich do programu komputerowego ... 212
5. Autorskie prawa osobiste twórcy programu komputerowego ... 213
6. Treść autorskich praw majątkowych do programu komputerowego ... 214
7. Ograniczenia autorskich praw majątkowych do programu komputerowego. Uprawnienia legalnego dysponenta programu komputerowego ... 217
8. Wyłączenia dozwolonego użytku w odniesieniu do programów komputerowych ... 222
9. Usuwanie lub obchodzenie technicznych zabezpieczeń programu ... 223
10. Umowy licencyjne na korzystanie z programów komputerowych ... 224
11. Pojęcie utworu audiowizualnego ... 226
12. Rodzaje utworów audiowizualnych ... 228
13. Współtwórcy utworu audiowizualnego ... 229
14. Uprawnienia producenta utworu audiowizualnego ... 230
15. Czas trwania autorskich praw majątkowych do utworu audiowizualnego ... 233
16. Prawa współtwórców i artystów wykonawców wynikające z rozpowszechniania utworu audiowizualnego ... 233
17. Literatura ... 236
18. Wybrane orzeczenia sądowe ... 238

Rozdział VIII
Cywilnoprawna ochrona praw autorskich i praw pokrewnych ... 239
1. Źródła prawa ... 239
2. Ochrona autorskich praw osobistych ... 240
2.1. Roszczenia niemajątkowe ... 240
2.2. Roszczenia majątkowe ... 242
2.3. Legitymacja czynna i bierna ... 244
3. Ochrona autorskich praw majątkowych ... 246
3.1. Roszczenia niemajątkowe ... 246
3.2. Roszczenia majątkowe ... 248
3.2.1. Roszczenie o naprawienie wyrządzonej szkody na zasadach ogólnych ... 249
3.2.2. Roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej ... 250
3.2.3. Roszczenie o wydanie uzyskanych korzyści ... 252
3.3. Roszczenia uzupełniające ... 253
3.4. Legitymacja czynna i bierna ... 254
4. Roszczenia informacyjne ... 257
4.1. Rodzaje roszczeń informacyjnych ... 257
4.2. Roszczenia informacyjne a roszczenia z art. 47 i 105 ust. 2 pr. aut. ... 259
5. Roszczenia w związku z usuwaniem zabezpieczeń technicznych i elektronicznych informacji ... 261
6. Zagadnienia procesowe ... 263
6.1. Właściwość sądu ... 263
6.2. Przedawnienie roszczeń ... 264
6.3. Ciężar dowodu ... 265
6.4. Środki dowodowe ... 267
6.5. Zabezpieczenie dowodów i roszczeń ... 267
6.6. Opłaty sądowe ... 271
7. Ochrona praw pokrewnych ... 272
8. Literatura ... 272
9. Wybrane orzeczenia sądowe ... 273

Rozdział IX
Prawa pokrewne 275
1. Źródła prawa 275
2. Pojęcie, cechy i rodzaje praw pokrewnych 276
3. Prawo do artystycznych wykonań 277
   3.1. Pojęcie artystycznego wykonania 278
   3.2. Uprawnienia artysty wykonawcy 282
      3.2.1. Prawa osobiste artysty wykonawcy 282
      3.2.2. Prawa majątkowe artysty wykonawcy 285
   3.3. Czas trwania majątkowych praw artysty wykonawcy 287
4. Prawa do fonogramów i wideogramów 288
   4.1. Pojęcie fonogramu i wideogramu 289
   4.2. Uprawnienia producenta fonogramu i wideogramu 290
   4.3. Czas trwania prawa do fonogramu i wideogramu 293
   4.4. Uprawnienia artysty wykonawcy w odniesieniu do fonogramu 294
5. Prawo do nadań programów 297
   5.1. Przedmiot ochrony 297
   5.2. Zakres prawa do nadań programów 298
6. Prawo do pierwszych wydań 299
7. Prawo do wydań naukowych i krytycznych 301
8. Dozwolony użytek praw pokrewnych 304
9. Literatura 306
10. Wybrane orzeczenia sądowe 308

Rozdział X
Prawo autorskie w Internecie 309
1. Źródła prawa 309
2. Prawo autorskie w Internecie – zagadnienia ogólne 309
3. Przeglądanie zawartości stron internetowych 310
4. Zamieszczanie utworów w sieci komputerowej 311
5. Zapisywanie utworów w pamięci komputera 313
6. Udostępnianie odesłań (linków) do cudzych stron internetowych 313
7. Pobieranie utworów za pośrednictwem programów *peer-to-peer* 315
8. *Streaming* 317
9. Odpowiedzialność cywilnoprawna za naruszenie prawa autorskiego w Internecie w ustawie o świadczeniu usług drogą elektroniczną 319
10. Odpowiedzialność dostawcy usług internetowych za *mere conduit* 322
11. Odpowiedzialność dostawcy usługi cachingu 324
12. Odpowiedzialność podmiotu świadczącego usługę przechowywania danych (*host providera*) 326
   12.1. Wyłączenie odpowiedzialności deliktowej 327
   12.2. Wyłączenie odpowiedzialności kontraktowej 330
13. Brak obowiązku monitorowania sieci 331
14. Literatura 332
15. Wybrane orzeczenia sądowe 334

Rozdział XI
Plagiat 335
1. Źródła prawa 335
2. Pojęcie plagiatu 336
3. Istota plagiatu 337

4. Rodzaje plagiatu ... 338
5. Plagiat w pracach naukowych ... 339
6. Autoplagiat ... 341
7. Odpowiedzialność nauczycieli akademickich, doktorantów i studentów w świetle ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i przepisów innych ustaw ... 342
   7.1. Nauczyciele akademiccy ... 342
   7.2. Studenci i doktoranci ... 344
8. Literatura ... 345
9. Wybrane orzeczenia sądowe ... 345

Rozdział XII
Ochrona wizerunku i korespondencji ... 347
1. Źródła prawa autorskiego ... 347
2. Pojęcie wizerunku ... 347
3. Prawo do wizerunku ... 349
4. Różne postaci wizerunku ... 351
5. Zasady rozpowszechniania wizerunku ... 353
6. Rozpowszechnianie wizerunku bez zgody portretowanego ... 354
   6.1. Rozpowszechnianie wizerunku pozowanych ... 355
   6.2. Rozpowszechnianie wizerunku osób stanowiących element większej całości ... 356
   6.3. Rozpowszechnianie wizerunku osób powszechnie znanych ... 358
      6.3.1. Osoba powszechnie znana ... 359
      6.3.2. Kryterium związku wykonania wizerunku z pełnioną funkcją ... 361
      6.3.4. Cel rozpowszechniania wizerunku ... 362
7. Ochrona adresata korespondencji ... 363
8. Postanowienia wspólne dotyczące wizerunku i korespondencji ... 366
9. Literatura ... 368
10. Wybrane orzeczenia sądowe ... 369

Rozdział XIII
Ochrona baz danych ... 370
1. Źródła prawa ... 370
2. Baza danych jako przedmiot prawa autorskiego ... 370
3. Podmiot praw autorskich do bazy danych spełniającej cechy utworu ... 374
4. Autorskie prawa osobiste i majątkowe do twórczej bazy danych ... 374
5. Dozwolony użytek bazy danych na gruncie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych ... 376
6. Pojęcie bazy danych w dyrektywie nr 96/9/WE ... 378
7. Pojęcie bazy danych w ustawie o ochronie baz danych ... 379
8. Przesłanki ochrony bazy danych ... 380
9. Podmiot prawa *sui generis* do bazy danych ... 382
10. Treść prawa *sui generis* do bazy danych ... 383
11. Ograniczenia prawa producenta bazy danych ... 386
    11.1. Ograniczenia na rzecz użytkownika korzystającego zgodnie z prawem z bazy danych ... 386
    11.2. Ograniczenia z uwagi na działanie w granicach dozwolonego użytku ... 387
12. Czas trwania ochrony *sui generis* bazy danych ... 389
13. Cywilnoprawna ochrona *sui generis* bazy danych ... 390
14. Kumulatywna ochrona bazy danych ... 392
15. Literatura ... 393
16. Wybrane orzeczenia sądowe ... 394

Część II
Prawo własności przemysłowej

Rozdział I
Prawo własności przemysłowej – zagadnienia wprowadzające 397
1. Źródła prawa 397
2. Pojęcie własności przemysłowej 397
3. Dziedziny prawa własności przemysłowej 399
4. Źródła prawa własności przemysłowej 400
4.1. Akty prawa międzynarodowego 400
4.2. Akty prawa unijnego 402
4.3. Akty prawa polskiego 403
5. Charakter norm prawa własności przemysłowej 405
6. Ogólna charakterystyka ustawy – Prawo własności przemysłowej 405
7. Urząd Patentowy RP 406
7.1. Zadania Urzędu Patentowego RP 407
7.2. Struktura Urzędu Patentowego RP 409
7.3. Rejestry prowadzone przez Urząd Patentowy RP 410
8. Europejski Urząd Patentowy 412
9. Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej 413
10. Światowa Organizacja Własności Intelektualnej 414
11. Pełnomocnicy w postępowaniach w sprawach z zakresu własności przemysłowej 415
12. Literatura 419
13. Wybrane orzeczenia sądowe 420

Rozdział II
Postępowania przed Urzędem Patentowym RP 421
1. Źródła prawa 421
2. Postępowania przed Urzędem Patentowym – uwagi ogólne 421
3. Postępowanie w przedmiocie udzielenia ochrony (postępowanie zgłoszeniowe i rejestrowe) 422
4. Postępowanie w sprawie sprzeciwu wobec zgłoszenia znaku towarowego 424
5. Postępowanie sporne w przedmiocie unieważnienia prawa 427
5.1. Postępowanie o unieważnienie prawa na wniosek 430
5.2. Postępowanie o unieważnienie prawa w drodze sprzeciwu 433
6. Inne postępowania 437
6.1. Postępowanie w przedmiocie wpisu do rejestru 437
7. Kognicja sądów administracyjnych oraz sądów cywilnych w sprawach z zakresu prawa własności przemysłowej 439
8. Literatura 441
9. Wybrane orzeczenia sądowe 442

Rozdział III
Prawo znaków towarowych 444
1. Źródła prawa 444
2. Pojęcie znaku towarowego 445
3. Cechy znaku towarowego 446
4. Pojęcie unijnego znaku towarowego w dyrektywie 2015/2436 449
5. Funkcje znaków towarowych 450
6. Rodzaje znaków towarowych 451

6.1. Podział znaków towarowych według formy przedstawieniowej 451
6.2. Podział znaków towarowych według kryterium przedmiotu identyfikacji 458
6.3. Podział znaków towarowych według kryterium stopnia powszechnej znajomości znaku 458
6.4. Podział znaków towarowych według kryterium podmiotu używającego ... 460
7. Bezwzględne przeszkody rejestracyjne 462
8. Względne przeszkody rejestracyjne 469
9. Procedura rejestracji znaku towarowego 473
9.1. Zgłoszenie znaku towarowego do Urzędu Patentowego RP 473
9.2. Badanie formalnoprawne zgłoszenia znaku towarowego 477
9.3. Badanie merytoryczne zgłoszenia znaku towarowego 478
9.4. Uwagi osób trzecich 480
9.5. Sprzeciw wobec zgłoszenia znaku towarowego 480
9.6. Decyzje Urzędu Patentowego RP dotyczące prawa ochronnego na znak towarowy 481
9.7. Opłaty rejestracyjne 482
10. Treść prawa ochronnego na znak towarowy 483
11. Ograniczenia prawa ochronnego na znak towarowy 486
12. Unieważnienie prawa ochronnego na znak towarowy 490
13. Wygaśnięcie prawa ochronnego na znak towarowy 493
14. Znak towarowy Unii Europejskiej 497
14.1. Pojęcie unijnego znaku towarowego 497
14.2. Procedura rejestracji unijnego znaku towarowego 497
14.3. Bezwzględne przeszkody udzielenia prawa ochronnego na znak towarowy Unii Europejskiej 499
14.4. Względne przeszkody udzielenia prawa ochronnego na znak towarowy Unii Europejskiej 502
14.5. Opłaty 505
15. Treść prawa do unijnego znaku towarowego 505
16. Ograniczenia prawa do unijnego znaku towarowego 507
17. Unieważnienie prawa do unijnego znaku towarowego 508
18. Wygaśnięcie prawa do unijnego znaku towarowego 510
19. Międzynarodowa ochrona znaku towarowego 511
19.1. Postępowanie w sprawie uznawania na terytorium RP ochrony międzynarodowych znaków towarowych 514
20. Literatura 516
21. Wybrane orzeczenia sądowe 518

Rozdział IV
Oznaczenia geograficzne 520
1. Źródła prawa 520
2. Pojęcie, rodzaje i funkcje oznaczeń geograficznych 521
2.1. Rodzaje oznaczeń geograficznych 524
2.2. Funkcje oznaczeń geograficznych 527
2.3. Oznaczenia geograficzne a znaki towarowe 528
3. Ochrona oznaczeń geograficznych w Polsce 529
3.1. Przeszkody rejestracji 529
3.2. Postępowanie o udzielenie prawa z rejestracji w ustawie – Prawo własności przemysłowej 531
3.2.1. Podmioty zgłaszające 533
3.2.2. Opłaty rejestracyjne 534

3.2.3. Decyzje Urzędu Patentowego RP w sprawie rejestracji oznaczenia geograficznego ... 534
3.2.4. Charakter i treść prawa z rejestracji oznaczenia geograficznego .. 537
3.2.5. Ograniczenia prawa z rejestracji ... 539
3.3. Unieważnienie prawa z rejestracji oznaczenia geograficznego ... 540
3.4. Wygaśnięcie prawa z rejestracji oznaczenia geograficznego ... 541
4. Ochrona geograficznych oznaczeń pochodzenia w Unii Europejskiej ... 542
4.1. Pojęcie nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych ... 543
4.2. Nazwy wyłączone z rejestracji ... 545
4.3. Procedura rejestracji geograficznych oznaczeń pochodzenia w prawie unijnym ... 547
4.3.1. Postępowanie krajowe ... 548
4.3.2. Procedura unijna ... 551
4.3.3. Postępowanie w przypadku zgłoszenia zastrzeżeń w procedurze krajowej ... 553
4.3.4. Postępowanie w przypadku sprzeciwu w procedurze unijnej ... 554
4.3.5. Decyzje Komisji w sprawie rejestracji geograficznych oznaczeń pochodzenia ... 555
4.3.6. Opłaty ... 557
4.3.7. Treść prawa z rejestracji chronionej nazwy pochodzenia i oznaczenia geograficznego ... 557
4.3.8. Cofnięcie rejestracji ... 558
5. Literatura ... 559
6. Wybrane orzeczenia sądowe ... 560

Rozdział V
Prawo patentowe ... 561
1. Źródła prawa ... 561
2. Pojęcie wynalazku ... 562
2.1. Kategorie wynalazków ... 563
2.2. Przedmioty niebędące wynalazkami ... 565
2.3. Wynalazki implementowane przy użyciu programu komputerowego ... 567
2.4. Wynalazki wyłączone spod ochrony patentowej ... 569
3. Przesłanki zdolności patentowej ... 571
3.1. Nowość wynalazku ... 572
3.2. Poziom wynalazczy ... 575
3.3. Przemysłowa stosowalność ... 576
4. Podmioty praw do wynalazku ... 577
4.1. Twórca wynalazku ... 578
4.2. Współtwórca wynalazku ... 580
4.3. Pracodawca lub zamawiający jako uprawniony z patentu ... 581
4.4. Przedsiębiorca lub inny podmiot uprawniony z patentu ... 582
5. Procedura udzielania patentu na wynalazek w Urzędzie Patentowym RP ... 583
5.1. Dokumentacja zgłoszeniowa ... 583
5.2. Zgłoszenie wynalazku ... 589
5.3. Ogłoszenie o zgłoszeniu wynalazku ... 591
5.4. Decyzje Urzędu Patentowego RP w sprawie udzielenia patentu ... 592
5.5. Opłaty rejestracyjne i okresowe ... 595
6. Treść patentu ... 598
7. Ograniczenia patentu ... 600
8. Ustanie patentu ... 602

8.1. Wygaśnięcie patentu ... 603
8.2. Unieważnienie patentu ... 604
8.3. Uchylenie prawomocnej decyzji o udzieleniu patentu ... 607
8.4. Ograniczenie patentu ... 608
9. Patent europejski ... 609
9.1. Konwencja o patencie europejskim ... 609
9.2. Procedura rejestracji wynalazku w trybie konwencji o patencie europejskim ... 610
9.3. Istota patentu europejskiego ... 615
9.4. Unieważnienie patentu europejskiego ... 617
10. Patent europejski o jednolitym skutku ... 618
10.1. Procedura uzyskania patentu europejskiego o jednolitym skutku ... 620
10.2. Istota i charakter patentu europejskiego o jednolitym skutku ... 622
10.3. Skutki patentu europejskiego o jednolitym skutku ... 623
11. Literatura ... 625
12. Wybrane orzeczenia sądowe ... 627

Rozdział VI
Prawo wzorów przemysłowych ... 628
1. Źródła prawa ... 628
2. Prawo wzorów przemysłowych ... 629
3. Pojęcie wzoru przemysłowego ... 630
4. Przesłanki zdolności rejestrowej wzoru przemysłowego ... 633
4.1. Nowość wzoru przemysłowego ... 633
4.2. Indywidualny charakter ... 636
5. Model zorientowanego użytkownika jako wzorzec normatywny oceny indywidualnego charakteru wzoru przemysłowego ... 639
6. Procedura rejestracji wzorów przemysłowych w Polsce ... 640
7. Opłaty jednorazowe i okresowe za udzielenie i utrzymanie ochrony ... 644
8. Decyzje Urzędu Patentowego RP o udzieleniu lub odmowie udzielenia ochrony ... 646
9. Prawo z rejestracji wzoru przemysłowego, jego zakres i ograniczenia ... 648
9.1. Zakres prawa z rejestracji wzoru przemysłowego ... 649
9.2. Ograniczenia prawa z rejestracji wzoru przemysłowego ... 649
10. Unieważnienie prawa z rejestracji wzoru przemysłowego ... 650
11. Wygaśnięcie prawa z rejestracji wzoru przemysłowego ... 653
12. Europejskie prawo wzorów przemysłowych ... 655
12.1. Pojęcie wspólnotowego wzoru przemysłowego ... 656
12.2. Przesłanki zdolności rejestrowej wspólnotowego wzoru przemysłowego ... 658
12.3. Niezarejestrowany wzór wspólnotowy ... 660
12.4. Procedura rejestracji wzoru wspólnotowego ... 661
12.4.1. Decyzje Urzędu ds. Własności Intelektualnej Unii Europejskiej (EUIPO) ... 663
12.5. Prawo z rejestracji wzoru wspólnotowego i jego zakres ... 663
12.6. Unieważnienie wzoru wspólnotowego ... 664
13. Literatura ... 666
14. Wybrane orzeczenia sądowe ... 667

Rozdział VII
Wzory użytkowe i topografie układów scalonych ... 668
1. Źródła prawa ... 668
2. Pojęcie wzoru użytkowego ... 669

2.1. Wzór użytkowy jako przedmiot ochrony ... 671
2.1.1. Nowość rozwiązania ... 671
2.1.2. Przedmiot o trwałej postaci ... 672
2.1.3. Techniczny charakter rozwiązania ... 673
2.1.4. Użyteczność ... 674
2.2. Wzór użytkowy a wynalazek ... 675
2.3. Przeszkody rejestracji ... 677
2.4. Postępowanie w sprawie udzielenia prawa ochronnego na wzór użytkowy ... 677
2.4.1. Opłaty rejestracyjne ... 679
2.4.2. Decyzje Urzędu Patentowego RP dotyczące prawa ochronnego na wzór użytkowy ... 680
2.5. Treść prawa ochronnego na wzór użytkowy ... 682
2.6. Unieważnienie prawa ochronnego na wzór użytkowy ... 683
2.7. Wygaśnięcie prawa ochronnego na wzór użytkowy ... 684
3. Pojęcie topografii układów scalonych ... 685
3.1. Przesłanki zdolności rejestrowej topografii układów scalonych ... 687
3.2. Przeszkody rejestracji ... 689
3.3. Procedura rejestracji topografii układów scalonych ... 690
3.3.1. Opłaty rejestracyjne ... 691
3.3.2. Decyzje Urzędu Patentowego RP w sprawie rejestracji topografii układu scalonego ... 691
3.3.3. Treść prawa z rejestracji topografii układów scalonych ... 692
3.4. Naruszenie prawa z rejestracji topografii układu scalonego ... 693
3.5. Ograniczenie prawa z rejestracji topografii układu scalonego ... 694
3.6. Unieważnienie prawa z rejestracji topografii układu scalonego ... 695
3.7. Wygaśnięcie prawa z rejestracji topografii układu scalonego ... 696
4. Ochrona topografii układów scalonych w prawie unijnym ... 696
5. Literatura ... 698
6. Wybrane orzecznictwo sądowe ... 699

Rozdział VIII
Umowy z zakresu prawa własności przemysłowej ... 700
1. Źródła prawa ... 700
2. Zbywalność praw własności przemysłowej ... 700
2.1. Umowa o przeniesienie patentu ... 702
2.2. Umowa zbycia prawa do uzyskania prawa wyłącznego ... 704
2.3. Umowa zbycia uprzedniego pierwszeństwa ... 706
3. Dziedziczenie praw własności przemysłowej ... 706
4. Umowy licencyjne ... 707
4.1. Rodzaje licencji patentowych ... 709
4.2. Inne rodzaje licencji według poglądów przedstawicieli doktryny ... 711
5. Sublicencja ... 713
6. Licencja otwarta ... 714
7. Licencja dorozumiana ... 717
8. Licencja przymusowa ... 718
9. Wpis licencji do rejestru patentowego ... 723
10. Literatura ... 724
11. Wybrane orzeczenia sądowe ... 725

Rozdział IX

Cywilnoprawne środki ochrony praw własności przemysłowej 726
1. Źródła prawa 726
2. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu cywilnym 726
3. Właściwość sądów 729
   3.1. Właściwość sądów okręgowych w sprawach z zakresu własności przemysłowej 729
   3.2. Właściwość sądu w sprawach o ochronę unijnych znaków towarowych oraz wspólnotowych wzorów przemysłowych 730
   3.3. Właściwość miejscowa 731
4. Roszczenia w ustawie – Prawo własności przemysłowej 731
   4.1. Roszczenie o zaniechanie naruszania 732
   4.2. Roszczenie o wydanie bezpodstawnie uzyskanych korzyści 734
   4.3. Roszczenie o naprawienie szkody 735
5. Środki procesowe wspomagające dochodzenie roszczeń 737
   5.1. Postępowanie o zabezpieczenie dowodów 739
   5.2. Postępowanie o zabezpieczenie roszczeń 740
   5.3. Zabezpieczenie roszczeń poprzez zobowiązanie do udzielenia informacji 741
6. Roszczenia dotyczące wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych i topografii układów scalonych 743
7. Roszczenia względem nieuprawnionego z patentu 747
8. Roszczenia dotyczące znaków towarowych i oznaczeń geograficznych 748
9. Zakres czasowy dochodzenia roszczeń w ustawie – Prawo własności przemysłowej 751
10. Przedawnienie roszczeń 752
11. Literatura 754
12. Wybrane orzeczenia sądowe 755